

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Θέμα: «Ενώ εκκρεμούν υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ, η Αθήνα αδρανεί έναντι της τουρκικής επιθετικότητας και ενώ διαρρέει η πληροφορία για σχέδια του «ξένου παράγοντα» περί παραπομπής των ελληνοτουρκικών «διαφορών» σε διαιτητικό δικαστήριο.

Ακολουθώντας ένα αμυντικό διπλωματικό σύστημα, παρατηρούμε ότι η χώρα μας βρίσκεται σήμερα σε μία ιδιότυπη θέση, σε ό,τι αφορά τα θαλάσσια σύνορα της χώρας, έτσι όπως αυτά μπορούν να ορίζονται από το σύγχρονο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας.

Ουσιαστικά, η Ελλάδα είναι «ανοικτή» σε όλα τα θαλάσσια μέτωπα, που έχουν ανάγκη από ρυθμίσεις με κυβερνητικές αποφάσεις, είτε ευθέως, είτε σε συμφωνία με γειτονικές παράκτιες χώρες, επίσης κατά τα διεθνώς προβλεπόμενα.

Στο κέντρο της συγκυβερνητικής αμηχανίας Σαμαρά-Βενιζέλου, που συντηρεί μεγάλες «εκκρεμότητες», βρίσκεται, βέβαια, η επεκτατική συμπεριφορά μίας άκρως απαιτητικής Τουρκίας, που επιδιώκει να κατοχυρώσει στρατηγικά γεωοικονομικά κέρδη από το Βόρειο Αιγαίο έως και την Ανατολική Μεσόγειο, με στόχο τον περιορισμό των περιοχών όπου έχουν κυριαρχικά δικαιώματα υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, τόσο η Ελλάδα, όσο και η Κυπριακή Δημοκρατία.

Αλλά η Άγκυρα δεν αρκείται μόνο σε αυτό. Όπως έδειξε η ελληνική εμπειρία στην υπόθεση της συμφωνίας για ορισμό θαλάσσιων ζωνών, η Τουρκία έχει τον τρόπο της να εμποδίζει την ισχύ μίας τέτοιας συμφωνίας, επειδή δεν ευνοεί στρατηγικά συμφέροντά της στο Ιόνιο.

Στην εν λόγω συμφωνία, η Αλβανία αναγνώρισε υφαλοκρηπίδα στις Διαπόντιες Νήσους, νησιωτικό σύμπλεγμα βόρεια της Κέρκυρας, με τρία κατοικημένα νησιά και οκτώ ακατοίκητα, πράγμα που για την Άγκυρα αποτελεί «κακό προηγούμενο», όσον αφορά στην υπόθεση της υφαλοκρηπίδας και στην ΑΟΖ με την Ελλάδα.

Στο Υπουργείο Εξωτερικών εκτιμάται, ότι η Τουρκία θα κάνει στο εξής, ό,τι είναι δυνατόν για να μην οριστούν θαλάσσιες ζώνες μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας. Θέλει να περικυκλώσει στρατηγικά την Ελλάδα μέσω Αλβανίας στο Ιόνιο, όπου διατηρεί στον Αυλώνα σημαντική ναυτική βάση στο «Πασά Λιμάνι». Και καθώς η ελληνική κυβέρνηση δεν αντιδρά σε αυτά με πολιτικό δυναμισμό και κρατάει «χαμηλό προφίλ» απέναντι στα Τίρανα, η υπόθεση των θαλάσσιων ζωνών στο Ιόνιο στην πλευρά των ελληνικών ακτών, σε μία ενεργειακά πλούσια περιοχή, εκκρεμεί.

Πέρα από αυτά, η υπόθεση της ΑΟΖ εκκρεμεί από το Βόρειο Αιγαίο έως το Καστελλόριζο και κρατάει μετέωρο το ζήτημα της επαφής μεταξύ Ελληνικής και Κυπριακής ΑΟΖ, καθώς, η Άγκυρα θέλει τη δική της ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο να ορίζεται με βάση τη μη αναγνώριση της υφαλοκρηπίδας του Καστελλορίζου. Περαιτέρω, η στάση της Τουρκίας προκαλεί ασάφεια στην πολιτική της Αιγύπτου απέναντι στην Ελλάδα και στην Κύπρο, ενώ επιπλέον αναγκάζει την Αθήνα να διατηρεί «απορίες» για τις προθέσεις του Ισραήλ στο ενεργειακό παιχνίδι της περιοχής. Όσο, δε, για το Καστελλόριζο, στα διπλωματικά παρασκήνια είναι γνωστό, ότι η Αθήνα σιωπηρά υποτάσσεται στην τουρκική θέση, που συνοδεύεται και από τις «κατάλληλες» στρατιωτικές απειλές.

Σε όλο το φάσμα των θεμάτων υφαλοκρηπίδας-ΑΟΖ, η Τουρκία «υποστηρίζει» τις θέσεις της με την πολιτική της ωμής στρατιωτικής δύναμης, που ξεκινά από την απόφασή της, το 1974, για αναθεώρηση του νομικού καθεστώτος στο Αιγαίο.

Σήμερα, η κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου ακολουθεί μία καθαρά αμυντική πολιτική έναντι της Τουρκίας και συστηματικά αποφεύγει να θέσει στο ΝΑΤΟ το ζήτημα της επικίνδυνης πρακτικής των τουρκικών δυνάμεων στο Αιγαίο, παρά το ότι μία στρατιωτική «ανάφλεξη» μεταξύ δύο χωρών της Συμμαχίας θα προκαλούσε μία άνευ προηγουμένου αναταραχή στους κόλπους της. Αλλά τα πράγματα εξελίσσονται χωρίς θόρυβο σε ένα σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, στο «ευαίσθητο» Βόρειο Αιγαίο, όπου η κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου έκανε τον Ιανουάριο του 2014 μία επιλογή: Συμφώνησε στην εγκατάσταση της βρετανικής ΒΡ στο κοίτασμα Πρίνου (σ.σ.: συμβόλαιο αγοράς 500 εκατ. δολάρια).

Η εξέλιξη αυτή δεν απασχόλησε κανέναν ιδιαίτερα στο υπνωτήριο της πολιτικής σκηνής. Μπήκε έτσι στο παιχνίδι των ενεργειακών πόρων στο Βόρειο Αιγαίο μία ξένη δύναμη (σ.σ.: για πρώτη φορά μετά το 1987, οπότε ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε εθνικοποιήσει το κοίτασμα, είχε αποβάλει την εταιρεία Ντένισον και είχε απαγορεύσει τη διάθεση πετρελαίου από τον Πρίνο εκτός ελληνικής αγοράς).

Αναλυτές υποστηρίζουν, ότι η απόφαση που πήρε τώρα η Αθήνα υποδηλώνει την αδυναμία της και φανερώνει την πρόθεσή της να «αναθέσει» μέρος της ασφάλειας της περιοχής σε ξένη δύναμη (η ΒΡ μετέχει και στον αγωγό ΤΑΡ, που περνάει από τη Βόρεια Ελλάδα). Ας σημειωθεί, ότι γενικότερα το κοίτασμα στο Βόρειο Αιγαίο είναι πολύ μεγάλο και πιάνει από Μακεδονία και νότια έως τις βραχονησίδες Καλόγερους, ενώ ανατολικά φτάνει έως Λήμνο-Λέσβο.

Στα διπλωματικά παρασκήνια, σε Αθήνα και Λευκωσία λέγεται ότι «ωριμάζει» σταδιακά η άποψη του «ξένου παράγοντα» (βλ. ΗΠΑ πρώτιστα) να παραπεμφθούν «πακέτο» όλες οι θαλάσσιες ελληνοτουρκικές «διαφορές» στο Λουξεμβούργο, σε «ad hoc» διαιτητικό δικαστήριο, στην έδρα του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας. Απόψεις όπως αυτή συζητιούνται «μακριά από το πλήθος» στα διεθνή παρασκήνια, στη βάση της εκτίμησης ότι τα νέα προβλήματα καθορισμού περιοχών ενεργειακής εκμετάλλευσης με ιδιαίτερο στρατηγικό ενδιαφέρον δεν μπορεί να εκκρεμούν λόγω Κυπριακού και ελληνοτουρκικών «διαφορών». Πρέπει, λένε, να προηγηθούν «λύσεις» για τα ενεργειακά με διμερείς συμφωνίες «συνεκμετάλλευσης» (σ.σ.: η Ουάσινγκτον το συνιστά ενθέρμως σε Αθήνα και Άγκυρα) ή με διεθνείς διαιτησίες.

Η θέση αυτή δυναμώνει καθώς οι συνομιλίες για λύση του Κυπριακού προχωρούν αργά και μετ' εμποδίων, κυρίως, εξαιτίας των τουρκικών απαιτήσεων. Λέγεται, πάντως, ότι στην Άγκυρα είναι εδραιωμένη η πεποίθηση ότι έτσι κι αλλιώς το «παιχνίδι» της Κύπρου έχει κερδηθεί σε στρατηγικό επίπεδο. Η Αθήνα δεν προωθεί τις θαλάσσιες και ενεργειακές υποθέσεις της στη διεθνή σκηνή και όλα τα ζητήματα που αφορούν την ΑΟΖ (που υπερκαλύπτει την έννοια της υφαλοκρηπίδας) είναι «ανοικτά». Είναι σαφές ότι η πολιτική ηγεσία περιμένει παθητικά να κινηθούν οι εν λόγω υποθέσεις από πρωτοβουλίες τρίτων.

Στο μεταξύ, η Άγκυρα προκαλεί εδώ κι εκεί διάφορα «τετελεσμένα», όπως λόγου χάρη αυτό του Καστελλόριζου και των «γκρίζων» ζωνών στο Αιγαίο, που αφορούν νησίδες και βραχονησίδες καθόλου άσχετες με την χάραξη ορίων για περιοχές σημαντικού οικονομικού ενδιαφέροντος. Σήμερα, γίνεται ξεκάθαρο το πόσο πολύ σημαντική ήταν για την Τουρκία η Συμφωνία Σημίτη =- Ντεμιρέλ στη Μαδρίτη το 1997, με την οποία η ελληνική πλευρά αναγνώρισε «ζωτικά» συμφέροντα της Τουρκίας στο Αιγαίο και με ανοικτό ήδη το ζήτημα των «γκρίζων» περιοχών, που είχε θέσει η άλλη πλευρά λίγους μήνες προηγουμένως, μετά τα Ίμια.

Από τότε και έως σήμερα, η Τουρκία «πατάει» σε αυτό το σημείο για να υπερασπίζεται τις θέσεις της για υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ. Και οι ΗΠΑ, που είχαν ενθαρρύνει ζωηρά τότε τον Κώστα Σημίτη να «αναθεωρήσει» την ελληνική πολιτική έναντι της Τουρκίας, ουδέποτε ζήτησαν από την Τουρκία να «αναθεωρήσει» κάτι κι αυτή από την πλευρά της έναντι της Ελλάδας.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

1. Σήμερα, γιατί άραγε, η κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου ακολουθεί μία καθαρά αμυντική πολιτική έναντι της Τουρκίας και συστηματικά αποφεύγει να θέσει στο ΝΑΤΟ το ζήτημα της επικίνδυνης πρακτικής των τουρκικών δυνάμεων στο Αιγαίο, παρά το ότι μία στρατιωτική «ανάφλεξη» μεταξύ δύο χωρών της Συμμαχίας θα προκαλούσε μία άνευ προηγουμένου αναταραχή στους κόλπους της;
2. Πράγματι, συμφώνησε η κυβέρνηση στην εγκατάσταση της βρετανικής BP στο κοίτασμα Πρίνου (σ.σ.: συμβόλαιο αγοράς 500 εκατ. δολάρια);
3. Η ως άνω Απόφαση της κυβέρνησης Σαμαρά δεν υποδηλώνει, άραγε, την αδυναμία της και δεν φανερώνει την πρόθεσή της να «αναθέσει» μέρος της ασφάλειας της περιοχής σε ξένη δύναμη, καθώς, η BP μετέχει και στον αγωγό TAP, που περνάει από τη Βόρεια Ελλάδα;
4. Όντως «ωριμάζει» στο σκεπτικό της Ελληνικής Κυβέρνησης η άποψη του «ξένου παράγοντα» (των ΗΠΑ πρώτιστα) να παραπεμφθούν «πακέτο» όλες οι θαλάσσιες ελληνοτουρκικές «διαφορές» στο Λουξεμβούργο, σε «ad hoc» διαιτητικό δικαστήριο, στην έδρα του Διεθνούς Δικαστηρίου για το Δίκαιο της Θάλασσας;
5. Πως γίνεται ανεκτό από την κυβέρνηση, ο καθορισμός περιοχών ενεργειακής εκμετάλλευσης με ιδιαίτερο στρατηγικό ενδιαφέρον να εκκρεμεί λόγω Κυπριακού και ελληνοτουρκικών «διαφορών»;
6. Θεωρεί, άραγε, η κυβέρνηση μονόδρομο, το ότι πρέπει να προηγηθούν «λύσεις» για τα ενεργειακά με διμερείς συμφωνίες «συνεκμετάλλευσης» (σ.σ.: κάτι που η Ουάσινγκτον συνιστά ενθέρμως σε Αθήνα και Άγκυρα) ή με διεθνείς διαιτησίες;
7. Έχει αντιληφθεί ή και αποδεχθεί η κυβέρνηση, πως στην Άγκυρα είναι εδραιωμένη η πεποίθηση, ότι έτσι κι αλλιώς, το «παιχνίδι» της Κύπρου έχει κερδηθεί εις βάρος της χώρας μας σε στρατηγικό επίπεδο;
8. Γιατί η κυβέρνηση δεν προωθεί τις θαλάσσιες και ενεργειακές υποθέσεις της στη διεθνή σκηνή, καθώς και όλα τα ζητήματα που αφορούν την ΑΟΖ (που υπερκαλύπτει την έννοια της υφαλοκρηπίδας), διατηρώντας τα επί μακρόν «ανοικτά»;

9. Γιατί η πολιτική ηγεσία περιμένει παθητικά να κινηθούν οι ως άνω υποθέσεις από πρωτοβουλίες τρίτων;
10. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε, στο ότι ήταν πολύ σημαντική για την Τουρκία η Συμφωνία Σημίτη-Ντεμιρέλ στη Μαδρίτη το 1997, με την οποία η ελληνική πλευρά αναγνώρισε «ζωτικά» συμφέροντα της Τουρκίας στο Αιγαίο, έχοντας ανοικτό το ζήτημα των «γκρίζων» περιοχών, που είχε θέσει η άλλη πλευρά λίγους μήνες προηγουμένως, μετά τα Ίμια;
11. Από τότε και έως σήμερα, άραγε, η Τουρκία «πατάει» ή όχι στο ως άνω σημείο για να υπερασπίζεται τις θέσεις της για υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ;
12. Γιατί δεν απαιτήσατε από τις ΗΠΑ να ζητήσουν από την Τουρκία να «αναθεωρήσει» κάτι κι αυτή από την πλευρά της έναντι της Ελλάδας, από τη στιγμή που είχε προηγουμένα «ενθαρρυνθεί» από τις ΗΠΑ ο Κ. Σημίτης να «αναθεωρήσει» την ελληνική πολιτική έναντι της Τουρκίας;

Ο ερωτών βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος του

Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ανατροπής